

Ministerie van Justitie

Immigratie- en Naturalisatiedienst

Postadres: Postbus 16502, 2500 BM DEN HAAG
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Afdeling DPV/AM
Postbus 20061
2500 EB 's-Gravenhage

Bezoekadres:
Bordewijklaan 62
2591 XR DEN HAAG

Unit
Concipiënt
Doorkiesnummer(s)
e-mail
Datum
Ons Kenmerk
Uw kenmerk
Onderwerp

Gemeenschappelijk Centrum Kennis, Advies en Ontwikkeling (GC KAO)

12 juli 2007

INDUIT07-3268 GC KAO

-

Terms of Reference voor algemeen ambtsbericht Democratische Republiek Congo (DRC)

Hierbij zend ik u, onder verwijzing naar de afspraken hieromtrent tussen het ministerie van Justitie en het ministerie van Buitenlandse Zaken, een overzicht met aandachtspunten die met het oog op de beleidsvorming door de staatssecretaris van Justitie en de uitvoeringspraktijk van de IND bespreking behoeven in het door u uit te brengen ambtsbericht met betrekking tot de algemene situatie in de Democratische Republiek Congo (DRC).

Ik verzoek u de onderstaande onderwerpen te behandelen en in uw ambtsbericht expliciet melding te maken van reeds door u geschreven én door mij openbaar gemaakte (deel)ambtsberichten over de DRC.

1. Landeninformatie

Ik verzoek u de alhier genoemde onderwerpen zoveel mogelijk beknopt te vermelden en indien mogelijk te verwijzen naar een eerder algemeen ambtsbericht indien deze reeds aldaar aan de orde zijn geweest. Ik verzoek u relevante ontwikkelingen m.b.t. staatsinrichting wel te vermelden.

1.1. Land en volk, waar onder met betrekking tot talen:

- 1.1.1. Wat is/zijn de officiële taal/talen?
- 1.1.2. Welke voertalen bestaan er in de DRC? Kunt u dit eventueel per streek en per etnische, religieuze en sociale groep specificeren?
- 1.1.3. In welke talen vindt het onderwijs plaats?

1.2. Geschiedenis

1.3. Staatsinrichting

2. Politieke ontwikkelingen

Ik verzoek u aandacht te besteden aan relevante politieke ontwikkelingen sinds het laatste door u uitgebrachte ambtsbericht wat betreft alle onderwerpen die in dat ambtsbericht aan de orde zijn gekomen. Ik verzoek u daarbij met name in te gaan op:

- 2.1. Kunt u een beschrijving geven van (nieuwe) politieke ontwikkelingen sinds de verkiezingen?
 - 2.1.1. Zijn er conflicten gaan spelen in de nasleep van de verkiezingen? Zo ja, wie zijn partij bij deze eventuele conflicten en waar spelen deze conflicten zich af? Zijn er slachtoffers gevallen naar aanleiding van deze conflicten? Hebben de conflicten een etnische achtergrond?
 - 2.1.2. Wat is de huidige situatie met betrekking tot Jean-Pierre Bemba? Bevindt hij zich nog in het buitenland? Zo ja, is er enig zicht op wanneer hij terug naar de DRC zal keren? Heeft hij nog politieke bevoegdheden in Kinshasa?
- 2.2. Kunt u omschrijven of er nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot politieke partijen/organisaties zijn en de houding van de autoriteiten ten aanzien van deze partijen /organisaties?

3. Veiligheidssituatie

U wordt verzocht een update te geven van de huidige militaire- en veiligheidssituatie in de DRC en daarbij zoveel mogelijk per gebied aan te geven hoe de situatie zich in de verslagperiode heeft ontwikkeld. Hetzelfde geldt voor de belangrijkste steden van de DRC. Het is hierbij van belang om weer te geven in hoeverre er in de verschillende provincies/deelgebieden/regio's sprake is van daadwerkelijke en effectieve controle door de regering. Ik verzoek u hierbij te volstaan met een beschrijving van de feitelijke situatie (Waar vinden gevechten en andere soorten van geweld plaats zoals bijvoorbeeld banditisme en ontvoeringen en welke facties zijn daarbij betrokken?).

Ik verzoek u bij de beschrijving aan te geven op welke schaal er gevechten plaatsvinden en welke gevolgen deze hebben voor de burgerbevolking.

- 3.1. Is er sprake van een verbetering of verslechtering van de veiligheidssituatie in de verschillende gebieden van de DRC? Kunt u dit per gebied toelichten?
- 3.2. Wat is de huidige stand van zaken met betrekking tot de voortgang tot ontwapening, demobilisatie en reïntegratie van de diverse gewapende groeperingen in het oosten van de DRC?
- 3.3. Wat zijn de actuele ontwikkelingen ten aanzien van het optreden van het regeringsleger in zijn algemeenheid en in het bijzonder ten aanzien van de leden van de oppositiepartijen?
- 3.4. Wat is de huidige stand van zaken met betrekking tot de gewapende groeperingen (zoals bijvoorbeeld de Mayi-Mayi, de FNI, etc.) in de DRC? Zijn zij nog actief? Zo ja, wat voor activiteiten voeren zij uit (indien mogelijk per gebied/provincie)?
- 3.5. Is het mandaat van de MONUC, dat in mei 2007 zou aflopen, opnieuw verlengd? En zo ja voor hoe lang?
- 3.6. Wat zijn de vooruitzichten ten aanzien van de aanwezigheid van de MONUC?
- 3.7. Hebben zich gedurende de verslagperiode nog incidenten voorgedaan waar de MONUC bij was betrokken? Zo ja, kunt u deze incidenten kort beschrijven?

4. Sociaal-economische situatie

U wordt verzocht een beschrijving van de sociaal-economische situatie alhier te beperken tot een beknopte schets.

- 4.1. Kunt u aangeven hoe het – landelijk gezien – staat met onderwijs, gezondheidszorg, huisvesting, infrastructuur en werkgelegenheid?

5. Mensenrechten

Kunt u een geactualiseerde beschrijving geven van de mensenrechtensituatie in de DRC? Kunt u daarbij ingaan op de volgende onderwerpen:

5.1. Waarborgen

- 5.1.1. Grondwet
 - 5.1.1.1. Is u bekend of er bepaalde specifieke repressieve wetgeving -jegens bijvoorbeeld een bepaalde bevolkingsgroep - bestaat? Zo ja, welke?
 - 5.1.1.2. Is u bekend of er bepaalde repressieve wetgeving is ingetrokken? Zo ja, welke?
- 5.1.2. Verdragen
- 5.1.3. Overigen nationale wetgeving
- 5.1.4. Toezicht

5.2. *Naleving en schendingen*

- 5.2.1. Vrijheid van meningsuiting
 - 5.2.1.1. Wat is de huidige positie van journalisten en mensenrechtenactivisten?
 - 5.2.1.2. Is er in de verslagperiode sprake geweest van bedreigingen, arrestaties en detenties van journalisten en/of mensenrechtenactivisten?
 - 5.2.1.3. Kunnen journalisten en/of mensenrechtenactivisten in het geval er sprake is van bedreigingen bescherming krijgen/inroepen van de autoriteiten?
- 5.2.2. Vrijheid van vereniging en vergadering
- 5.2.3. Vrijheid van godsdienst
 - 5.2.3.1. Kunt u de positie van aanhangers van de Bundu dia Kongo actualiseren?
 - 5.2.3.2. Wat is de situatie van niet-officiële kerkgenootschappen, en in deze samenhang de situatie van de “*enfants sorciers*”?
- 5.2.4. Bewegingsvrijheid
 - 5.2.4.1. Kunnen Congolezen woonachtig in het buitenland paspoorten aanvragen/laten verlengen? Zo ja, waar en welke procedure moet hierbij gevolgd worden?
- 5.2.5. Rechtsgang
- 5.2.6. Arrestaties en detenties
- 5.2.7. Mishandeling en foltering
- 5.2.8. Verdwijningen
- 5.2.9. Buitengerechtelijke executies en moorden
- 5.2.10. Doodstraf

6. **Positie van specifieke groepen**

6.1. *Vrouwen*

Ik verzoek u een beknopte schets te geven van de positie van vrouwen en daarbij in het bijzonder aandacht te besteden aan de volgende vragen:

- 6.1.1. In welke mate zijn vrouwen vertegenwoordigd in (hogere) posities in het maatschappelijk leven?
- 6.1.2. In welke mate nemen zij aan politieke activiteiten deel en wat is hun rol daarin?
- 6.1.3. In hoeverre gelden voor vrouwen bijzondere gedrags- en kledingcodes die niet voor mannen gelden?
- 6.1.4. Worden vrouwen beschouwd als handelingsbekwaam? Is dit anders als zij gehuwd of juist niet gehuwd (bijvoorbeeld weduwe) zijn? Is hierbij verschil tussen de theorie en de praktijk? Hoe wordt hiermee in de praktijk omgegaan, bijvoorbeeld met huwelijkscontracten?
- 6.1.5. Kunnen vrouwen dienst nemen als beroepsmilitair?
- 6.1.6. Kan aan een vrouw een zelfstandig identiteitsdocument en een zelfstandig reisdocument (paspoort) worden verstrekt? Zo ja, op welke leeftijd?
 - 6.1.6.1. Kan een vrouw deze documenten zelfstandig aanvragen of is instemming en/of begeleiding door een (mannelijk) familielid/echtgenoot vereist?
- 6.1.7. Bestaat voor vrouwen de mogelijkheid om aangifte te doen van en bescherming te vinden tegen (seksueel) geweld door derden of door overheidsfunctionarissen? Zo ja, wordt deze mogelijkheid in het algemeen in de praktijk ook geboden? Zo ja, worden aangiften in behandeling genomen? Geldt dit ook als de dader de echtgenoot is? Zo nee, kunnen vrouwen zich normaal gesproken elders in het land bij familie vestigen om zich aan het geweld te onttrekken? Wat is in dat geval de positie van de betrokken vrouw?
 - 6.1.7.1. Is er een andere mogelijkheid om bescherming te krijgen?
- 6.1.8. Zijn er opvangmogelijkheden (vanwege de overheid of particuliere instellingen) voor vrouwen die zich willen onttrekken aan het geweld?
- 6.1.9. Is het mogelijk voor een vrouw om in een ander deel buiten haar eigen woongebied/dan het gebied waar zij vandaan komt van de DRC een zelfstandig bestaan op te bouwen?
- 6.1.10. Kunt u een beschrijving geven van de positie van alleenstaande vrouwen/moeders in de DRC?
- 6.1.11. Komt FGM voor in de DRC en zo ja, onder welke (etnische) groeperingen? Welk type FGM wordt toegepast? Kunt u recente cijfers (percentages) geven ten aanzien van het toepassen van FGM op het platteland en in de stad en onder hoogopgeleide en laagopgeleide vrouwen?
- 6.1.12. Op welke leeftijd vindt FGM met name plaats?
- 6.1.13. Kunnen vrouwen zich aan besnijdenis onttrekken en/of kan de overheid bescherming

bieden tegen de uitvoering van FGM? Is hierbij een onderscheid te maken tussen stad en platteland?

6.1.14. Hoe is de houding van de autoriteiten ten aanzien van FGM?

6.1.15. Is er wetgeving met betrekking tot FGM en zo ja, welke? Wordt deze wetgeving in de praktijk ook toegepast?

6.1.16. Vindt er vervolging plaats ten aanzien van personen die FGM uitvoeren?

6.1.17. Welke ngo's zijn actief in het bestrijden van FGM? Kunnen zij bescherming bieden?

6.1.18. Kunt u aangeven of het in de DRC voorkomt dat een vrouw na een lichtere vorm van besnijdenis ondergaan te hebben, later nog een zwaardere moet ondergaan? Zo ja, in welke situaties doet zich dat voor?

6.1.19. Indien vrouwen en meisjes niet besneden zijn, heeft dit dan invloed op hun sociale status? Zo ja, hoe uit dit zich in het dagelijks leven?

6.2. *Etnische groepen*

Ik verzoek u informatie op te nemen over de positie van de verschillende etnische groepen in de DRC en daarbij in het bijzonder aandacht te besteden aan de volgende vragen:

6.2.1. Wat is de huidige positie van de Tutsi en Banyamulenge in de DRC? Is hun positie verbeterd ten opzichte van de vorige verslagperiode?

6.2.1.1. Zijn er voorbeelden van incidenten ten aanzien van Tutsi en Banyamulenge in de huidige verslagperiode? In welke mate is er sprake van willekeurig geweld jegens deze groep?

6.2.2. Kunnen Tutsi en Banyamulenge bescherming krijgen van de autoriteiten?

6.2.3. In het algemeen ambtsbericht van juli 2006 meldt u: "dat er geen eenduidig beeld bestaat over of etniciteit bij de Tutsi via de vaderlijke of de moederlijke lijn wordt bepaald. Volgens een internationale waarnemer is een kind van 'gemengde' afkomst sowieso Tutsi, ongeacht of het de vader of de moeder is die Tutsi is." Is er ondertussen (meer) duidelijkheid over hoe de etnische afstamming bij Tutsi's in de DRC verloopt of is een kind van gemengde afkomst nog steeds sowieso Tutsi? Zo ja, uit welke bronnen blijkt dit?

6.2.4. In het algemeen ambtsbericht van mei 2007 wordt gesproken over Tutsi, Banyamulenge en 'andere Tutsi-groepen'. Welke groepen worden hiermee bedoeld? Kunt u 'andere Tutsi-groepen' nader specificeren? Wat is de positie van personen behorende tot deze andere Tutsi-groepen? Wat is hun positie als zij zich in een ander deel van de DRC vestigen dan waar zij vandaan komen? Is het onderscheid tussen de verschillende Tutsi-groepen (nog) duidelijk voor de lokale bevolking? Hoe is de situatie van Tutsi en Banyamulenge dan wel andere Tutsi-groepen in de hoofdstad Kinshasa?

6.2.5. Bestaan er daadwerkelijk wezenlijke verschillen tussen de veiligheidssituatie van Tutsi en Banyamulenge enerzijds en andere groepen en personen met een Tutsi morfologie anderzijds? Zo ja, wat zijn deze verschillen dan?

6.2.6. Wat is de positie van "Rwandofonen" en mensen die het Kinyarwanda spreken?

6.3. *Homoseksuelen*

6.3.1. Is homoseksualiteit of het verrichten van homoseksuele handelingen formeel en wettelijk strafbaar? Zo ja, welke straf staat daarop?

6.3.2. Aan welke voorwaarden moet voldaan zijn alvorens een persoon beticht kan worden van homoseksualiteit? Moet er bijvoorbeeld sprake zijn van een bepaald aantal getuigen van een homoseksuele handeling?

6.3.3. Wordt in de DRC daadwerkelijk strafvervolging ingezet tegen homoseksuelen?

6.3.4. Voeren de autoriteiten een actief vervolgingsbeleid tegen homoseksuelen?

6.3.5. Kan een toegeschreven homoseksuele geaardheid leiden tot een onevenredige of discriminatoire bestraffing?

6.3.6. Zijn u gevallen bekend van bestraffingen van homoseksuelen door de autoriteiten? Kunt u hier voorbeelden van geven?

6.3.7. Indien homoseksuelen ernstige problemen van medeburgers ondervinden, bieden de autoriteiten daadwerkelijk bescherming hiertegen? Kan er aangifte van worden gedaan? En zo ja, worden deze in behandeling genomen?

6.4. *Alleenstaande minderjarigen*

6.4.1. Vanaf welke leeftijd is men wettelijk meerderjarig?

6.4.2. Vanaf welke leeftijd wordt men beschouwd als handelingsbekwaam?

- 6.4.3. Vanaf welke leeftijd dienen kinderen in de DRC naar school te gaan? Tot welke leeftijd geldt de leerplicht? Dient een Congolees kind, buiten de leerplichtgrens om, ook een minimum aantal klassen te hebben doorlopen voordat hij/zij mag stoppen met naar school gaan?
- 6.4.4. Kan aan een minderjarige een zelfstandig reis- en/of identiteitsdocument worden verstrekt? Zo ja, vanaf welke leeftijd?
- 6.4.5. Kan een minderjarige deze documenten zelfstandig aanvragen of is instemming en/of begeleiding door een meerderjarige vereist?
- 6.4.6. Door wie en waar worden minderjarigen die niet langer opvang hebben bij de ouders (bijvoorbeeld omdat deze zijn overleden) normaal gesproken opgevangen?
- 6.4.7. Hoe aannemelijk is het, gegeven de sociale structuur van de samenleving, dat een minderjarige geen opvang bij één van deze personen en/of instellingen heeft?
- 6.4.8. Zijn opvangtehuizen voor minderjarigen aanwezig? Zo ja, welke? Voor welke minderjarigen zijn deze opvangtehuizen bestemd? Zijn er in het algemeen voldoende plaatsen beschikbaar? Kunt u ook informatie verstrekken omtrent de kwaliteit (naar lokale maatstaven gemeten) van opvangmogelijkheden voor alleenstaande minderjarigen?
- 6.4.8.1. Hoeveel kinderen verblijven momenteel in het opvangcentrum van de Congregatie der Salesianen (Don Bosco)? Is er sprake van speciale voorwaarden en/of voorzieningen met betrekking tot de opvang van kinderen met een geestelijke of fysieke beperking in Don Bosco?
- 6.4.9. Zijn er overheidsinstellingen belast met de opvang van alleenstaande minderjarigen in het algemeen en opvang van repatrianten in het bijzonder?
- 6.4.10. Welke ngo's zijn actief in de opvang van alleenstaande minderjarigen en waaruit bestaan hun activiteiten?
- 6.4.11. Wat is de huidige situatie omtrent de "*enfants sorciers*" in de DRC?
- 6.4.12. Wat is de huidige situatie van kindsoldaten in de DRC?
- 6.4.13. Wat is de huidige situatie van straatkinderen in de DRC?
- 6.4.13.1. Op grond van welke bevoegdheid (wetsartikel) worden straatkinderen door soldaten en politie gearresteerd? Welke strafmaatregel krijgen deze kinderen opgelegd? Is voor zover bekend ooit een soldaat of politieagent veroordeeld voor het mishandelen van een straatkind?
- 6.4.14. Kunt u een beschrijving geven van patronen met betrekking tot de uitbuiting en handel (trafficking) van kinderen uit de DRC?

6.5. *Dienstplichtweigeraars en desertie*

Ik verzoek u de informatie omtrent dienstplicht en desertie in het algemeen ambtsbericht over de DRC van mei 2007 te actualiseren.

- 6.5.1. Is desertie formeel en wettelijk strafbaar? Zo ja, welke straf staat daarop en wordt in de DRC daadwerkelijk strafvervolg ingezet tegen deserteurs?
- 6.5.2. Wat zijn in de praktijk de opgelegde straffen?
- 6.5.3. Voeren de autoriteiten een actief opsporings- en vervolgingsbeleid tegen deserteurs?
- 6.5.4. Is in geval van strafrechtelijke vervolging op grond van desertie sprake van een onevenredige of discriminatoire bestraffing of tenuitvoerlegging van de straf wegens ras, religie, nationaliteit, lidmaatschap van een bepaalde sociale groep of politieke overtuiging? Zo ja, voor welke groep(en) geldt dat en waar bestaat dat uit?

6.6. *Aanhangers Mobutu Sese Seko en ex-FAZ militairen*

Ik verzoek u de informatie omtrent de positie van voormalige aanhangers van ex-president Mobutu Sese Seko en ex-FAZ militairen in het laatste algemeen ambtsbericht over de DRC te actualiseren.

7. **Migratieproblematiek**

7.1. *Migratiefactoren of-oorzaken*

Ik verzoek u hier een feitelijke beschrijving te geven van de ontheemden- en vluchtelingenstroom in en uit het land van herkomst.

- 7.1.1. Wat is de positie van ontheemden in de DRC? Kunt u aangeven hoeveel ontheemden zich in de DRC bevinden, eventueel naar provincie/regio?
- 7.1.2. Hoe zijn de levensomstandigheden van ontheemden in de DRC? Hoe is hun veiligheids-situatie, liefst per provincie?

7.2. Opvang in de regio

7.2.1. Zijn er landen in de regio waar uit de praktijk blijkt dat vluchtelingen uit de DRC worden opgevangen? Zo ja, onder welke omstandigheden worden vluchtelingen opgevangen en waaruit bestaat deze opvang?

7.3. Activiteiten internationale organisaties

7.3.1. Kunt u beknopt weergeven wat de activiteiten zijn van relevante internationale organisaties ten aanzien van het land van herkomst?

7.3.2. Kunt u aangeven wat het standpunt is van de UNHCR ten aanzien van terugkeer van afgewezen asielzoekers uit de DRC?

Indien u vragen heeft over bovengenoemde aandachtspunten kunt u contact opnemen via bovengenoemd nummer.

De staatssecretaris van Justitie,
Namens deze,
Het hoofd van de Immigratie- en Naturalisatiedienst,
Namens deze,